

MAGYARORSÁG

POLITIKAI NAPI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Árnyékban: Egy óra	kor. 1.—
Negyedóra	3.—
Félóra	6.—
Égész óra	12.—
Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)	
Vidéken: Egy óra	kor. 1.50
Negyedóra	3.00
Félóra	7.—
Égész óra	14.—

Feloldó szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.
Hirdetések petit számításával, díjazás szerint.
Ápóhirdetések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Aratáskor.

Budapest, június 26.

Megérett a buzakalász, elkövetkezett az aratás ideje. Megsuhannak a pengék, aratnak, kaszálnak szép Magyarországon. A telt aranykalászkok lehajtják fejüket, megringatja őket a hajnali fuvalom harmatos szellője, a napsugár mosolyogva játszik hullámos felületükkel, a pacsirta dus sürijükben rejti el picinyke fiait, hogy ne bántás azokat se a zugó fergetegek, se a rossz indulatu emberek.

És megjelenik a gazda a ringó kalászkok, vetéstáblák szélén, némán magasztalva a Mindenhatót, aki, amint gondoskodik a ligetek madarairól, az erdők vadjairól, úgy nem feledkezik meg az ő saját alakjára alkotott lényről, az emberről sem.

És megpendül a kasza a munkás kezében és az évi fáradozás gyümölcse ott fekszik, hosszú rendekben, hogy megjutalmazza annyi ember verejtékét hullatott munkáját. Aratnak . . . kaszálnak . . . Hogy milyen lesz az aratás eredménye, attól függ sok millió embernek megélhetése, léte, boldogulása és attól, hogy miként tudja értékesíteni a magyar ember buzáját és terményeit. Mert nálunk nemcsak a termés minősége és mennyisége, hanem a mesterségesen teremtett áralakulások is szabályozzák a magyar föld munkásának, a magyar gazdának existenciáját. Mikor még nem volt itt a nyár, mikor még a tél fergetegei vonták be fehér szemfödővel a hegyeket, völgyeket s mikor a tavasz kipattantotta első virágait, már akkor is volt nálunk aratás. Aratott a börze papiros-buzát, melylyel lenyomni igyekezett a jövő árakat s aratott a gabonauzsorás, akinek előlegei árán — kivált ott a Délvidéken — a gazdák buzája, rozsa, árpája, tengerije — beraktározódik az ő magazinjaiba. Az a sok buza, amit majd vontató-hajókon hoznak fel a délről, a Bácskából, a Bánátról, Temesből, az nem a gazdának hoz immár hasznot, hanem vagy a gabonauzsorásnak, vagy a közvetítő üzérkedésnek. Mert a gazda reményeit nagyjában letarolta már az a végrehajtó is, aki az állam nevében a kényszerítette, hogy súlyos adójának kifizetésére nagy kamatu kölcsönöket vegyen fel jövőendő termésére. Bizony, bizony ott vagunk immár nagy részben, hogy a magyar földnek a magyar ember csak munkása s nem egyszersmind a föld hasznának élvezője is.

Azért indul meg innét Északról, Délről, Keletről, Nyugatról a kivándorlás oda, ahol még a földmunka is megadja a megélhetés feltételeit. Azért van a Felvidéken annyi

ház ablaka beszegezve, amelyek lakói elhagyva a hazát, valahol ott értékesítik munka-erejüket Amerika bányáiban vagy a forró nap hevétől előtött perrijein. Ilyen körülmények között fokozottabban lesújtó ránk nézve azok a hivatalos statisztikai adatok, amelyek vagy két millió métermázsával kevesebbre teszik a rendesnél is az idén Magyarország buzatermését. Ezek a számadatok arról is beszélnek, hogy a jövő télen sok helyen állandóbb vendég lesz az inség arcokat sápasztó, könyeket fakasztó Isten csapásával. Mert ebben az évben gyakoriabbak, nagyobbak voltak a gazdasági csapások is. Itt a fagy vette meg, amott a vizek árja tombolva sodorta egy év munkájának keverves gyümölcsét. Jég-eső vonult el hosszú, széles tájon. Kalászkok erdeje ott feküdt, ahonnét kisarjadt: a rögnök porában. Hány remény tört össze, változott bánattá a gazdák lelkében?!

E szomorú valóságot konstatálva szinte megdöbbenünk, hogyha látjuk, hogy hányan akarnak még részesedni, osztozkodni a magyar gazda amugy is silány termésének jövedelméből. Először ott van az állam, amely mindig nagyobb terhével nehezedik polgáira. Hiszen a katonaságnak új ágyuk kellene, a katonatisztek fizetését felemelték, ma már a tisztviselők is követelik a magasabb fizetést az egész vonalon. A közhivatalok száma nőttön nő. Drágul a közigazgatás, az igazságszolgáltatás s mindezeket tapasztalva, felmerül a gondolat, hogy kibírja-e mindezt a magyar gazda s az a magyar föld, amelynek ereje, zsirja immár nagyrészen ki van préselve. Hogy megmaradhatunk továbbra is agrikulturnak a mi ősi gazdálkodási rendszerünkkel, amely apáról fiura szállt, vagy ha nem, mivé leszünk? . . .

Szomorú kilátásokkal a jövőre látjuk megkezdődni az idei aratást. Bár van egy pár vidék, ahol a fáradságot kifizeti az omló gabonaszem, de a nagy általánosságban a termés silányságát ez nem pótolhatja. Ha jön az őszi, a tél — ugylát-szik — még gyabrabban veri fel a kis faluk nyugalma a végrehajtóknak licitálást jelző dobpergése. És több hajó uszik majd az Oceánon a magyarok újabb ezreit vive ki magával.

Aratnak . . . kaszálnak . . .

A marokverőleányok danája belevegyül egy jobb gazdasági jövőn gondoskodók fohászába.

Cseng a sarló, a kasza peng.

Aratnak . . . kaszálnak . . .

Budapest, június 26.

A gabona elővétel — nem uzsora. A legfelsőbb bíróság ítéletébe bele szólnunk tiltja a törvénytisztelést. S mégis sajnálattal konstatáljuk, hogy a magyar ember a gabona uzsorásokkal szemben erős vereséget szenvedett abban az ítéletben, amelylyel a kuria Löwy Jakab révészujfalusi kereskedőt ártatlannak nyilvánította. A pör eléggé ismeretes. Löwy révészujfalusi gabonakereskedő ugyanis néhány környékbeli parasztgazdától téli időben megvette a várható termést költével és fedezetváltó mellett oly kikötéssel, hogy a parasztok augusztus végén tartoznak a buzát szállítani, ha pedig nem szállítanak, kötelesek a pancsovai piac-árat fizetni. Az oláhok mikor lejárt a váltójuk, és se szállítani, se fizetni nem tudtak. Löwy uzsora miatt följelentették. A fehértemplomi törvényszék 9 rendbeli uzsora miatt el is ítélte 14 napi fogházra és 900 korona pénzbüntetésre. A temesvári kir. ítéltábla az elsőbíróság ítéletét megsemmisítette s Löwyt a vád alól fölmentette. A főügyész semmisségi panasza folytán a pör a kir. kuria elé került, amely a tábla ítéletét hagyta jóvá. S ezzel Löwy Jakab megmenekült, a parasztok fizethetik a perköltséget, az ügylet külbözetét, tönkre is mehetnek, a fő, hogy Löwy ur ártatlan. Ezt az ítéletet országsszerte közhírré kell tenni, hogy vigyázzon a nép és ne higgyen az elővételezőknek, mert ők ártatlanok.

A vármegyék pénzkezelése. A képviselőház pénzügyi bizottsága Falk Miksa elnöklésével ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter, a belügyminisztérium részéről Gulner és Széll Ignác államtitkárok és Némethy miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium részéről Baróthy osztálytanácsos volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a vármegyék pénztári és számvevő-ségi teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslatot, melyet Pulszky Ágost előadó elfogadásra ajánlott. Barta Ödön általánosságban sem fogadta el a javaslatot. Kosuth Eerenc sem. Széll miniszterelnök kimutatta, hogy a ma fennálló rendszer keretében teljesen lehetetlen a pénztári és számvevő-ségi kezelést és ellenőrzést hatályosan és jól szervezni. Az, hogy a pénztári kezelés átmeny az állam kezébe, az önkormányzat lényegét nem érinti, hanem csak egy terhétől szabadítja meg. A bizottság ezek után általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot s elhatározta, hogy a részletes tárgyalásnál alapul veszi a Ház közigazgatási bizottságának új szövegezését, melyhez a kormány is hozzájárult. A 14 §-nál Barta Ödön föl szólására Széll miniszterelnök kijelentette, hogy az esetre, ha a legközelebbi tisztújítás alkalmával az eddigi pénztáros erre az állásra nem pályázik, az illető vármegyék helyesen fognak eljárni, ha az állást nem töltik be, hanem helyettesítéséről gondoskodnak.

A székely kérdés.

Budapest, június 26.

Julius 3-án Marosvásárhelyt a Székely asztaltársaság gyűlést rendez, melyen a székely társadalom életbevágó kérdéseit fogják megbeszélni. Fontos minden mozgalom, mely a székelység érdekében történik. Mert a székely nép jelenlegi állapota aggodalommal tölti el minden igaz hazafit. És méltán, mert a székelység élettereje szembetűnően gyöngül. A nép ezer bajjal küzd. Ősi barázdái már nem termik meg az esztendei kenyérszükségletet, az állattenyésztés a legeltetési tilalom miatt nem jövedelmez.

Egyéb kereset alig van a nép kezén. Kereskedelme nem reuzálhat, keletre nem viheti, nyugatra nem konkurrálhat, mindenfelől el van zárva. Sokszor felpanaszolták a bajukat a székekelyek hírlapokban és röpiratokban. Lelkes hazafiak csoportosultak a «székely kérdés» körül, s a fajszeretettel ösztönözték őket mentő kezet nyújtani a veszendő népnek!

De megdöbbenve látták, hogy törekvéseiket nem követi az a siker, melyet ők reméltek, hanem közönyvel, sőt mi több ellenállással találkoztak!

Mert félreismerés és féltékenység támadt lelkes szavaik nyomán, melyet a szülőföld szeretet adott számukra. Ekkor belátták azok, kik e kérdést felkarolták, hogy egyes emberek törekvése és ereje elenyésző, ha a nagyközönség közönyét kell felházní. S rájöttek, hogy csak akkor számíthatnak teljes sikerre, ha egyöntetűleg működnek valamennyien. S most már itt az ideje, hogy az egész székekelység érdekeire kiható főbb kérdésekben (vasutügy, hitelviszonyok, ipar, kereskedelem) egyöntetű közvélemény alakuljon.

Ez pedig csak úgy jöhet létre, ha a székekelység jelenlegi tekintélyes munkásai együttesen tisztázzák a főbb kérdéseket és egységes munkálkodásra vállalkoznak.

Minden vonalon egyszerre kell kezdeni a segítés munkáját, tervszerűen, teljes egyetértéssel, lankadatlan kitartással.

A mostani, június 3-iki gyűlés célja is az, hogy a legsürgősebb teendőkre nézve megállapodjanak, az esetleges ellentéteket kiegyenlítsék. S ami fő olyan számottevő szervezetet alkossanak a székekely nép segítésére, mely biztosítsa a nép jövőjét.

Érdeklél várjuk a gyűlés eredményét. Mert nem is lehet elképzelni, hogy ott hiányozzék a siker hol a hazafiúi érzés kezét fog a faj- és földszeretettel a legfontosabb dologban, a nép létének kérdésében! Hisszük és bizunk benne, hogy a nemes cél győzelmet arat!

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 26.

Nehéz, fojtogatón meleg a levegő a t. Házban, képviselők, újságírók alig várják, hogy már becsuknák annak kapuit, ami a jövő kedden meg is fog történni. A nagy hőség következtében a tárgyalás a szokásos késedelmeskedéssel kezdődik, bár a jobboldali karzatot már korán elfoglalta egy szép hölgykoszoru. — Azért jöttek el, mert izgalmakat várnak az Ugron-

Rimler dologban a mai napra, a hölgyek pedig a politikában is az izgalmat szeretik.

Perczel Dezső elnök az ülést úgy háromnegyed tizenegy felé nyitotta meg. A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvasták az interpellációs könyvet. Belicska Béni a közigazgatási bizottság nevében a kereskedelmi miniszter két jelentéséről, Pulszky Ágost a közgazdasági bizottság nevében a megyei pénztárak megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatról terjeszt be jelentést. Széll Kálmán miniszterelnök két jelentést terjeszt be az újabb közösügyes kiadásokról.

— Már megint! — kiáltják a szélbalról.

Ezután következett a napirend. Harmadik olvasásban is megszavazták a koronaörv választásról s a fogyasztási adójövedelmekben való részesedésről szóló jelentéseket. Ezután az 1898., 1899. és 1900. évi közösüggyi tulkiadásokra vonatkozó javaslat részletes tárgyalására került a sor. A javaslatot részletében vita nélkül elfogadták.

Rohonyi Gyula előadó előterjesztette ezután annak a bizottságnak jelentését, mely az összeférhetlenségi bizottságok eljárására vonatkozó szabályoknak a házszabályokba való beillesztésére küldetett ki.

Mig az előadó beszél, addig arról szól a diskurzus, hogy ki teszi szóvá az Ugron-ügyet, bár Ugron Gábor nincs a Házban.

Az előadó után Gajári Ödön szólal fel, most már tudják, hogy ő veti el a nagy bombát. A szönyegen levő jelentést elfogadja. A javaslat rendelkezései elminálták az inkompatibilitás eddigi hézagait az érdekösszeférhetlenségi esetekben. Az is előnye az eljárási javaslatnak, hogy jövőre bizonyos esetekben az összeférhetlenségi bizottság is konstruálhat összeférhetlenségi eseteket. Egy felmerült eset képesen felelmi, hogy a javaslatnál különben az ő etikailag szigorubb nézetét nem-e jobb lett volna elfogadni, mint azt, amelyet a Ház elfogadott. Meg kell magyaráznia, hogy mért tartja ő helyesebbnek az ő nézetét az összeférhetlenségi esetek taxativ felsorolásánál. Hogy mennyire igaz van, bizonyítja az is, hogy ha most bejelentenek összeférhetlenségi esetül azt, hogy Ugron Gábor a francia kormánytól egy millió frankot kért, kimondanák-e rá az inkompatibilitást.

Molnár Jenő: Nem kérte. Dehogya kérte.

Gajári Ödön: Sajnálja, hogy Ugron nincs jelen, de reméli, hogy még ma eljön és szembe

áll azzal a dologgal. Az ő véleménye az, hogy ebben az esetben a jelenjavaslat szerint nem mondhatnák ki inkompatibilisnek, pedig az ország érdekeiben függésbe jutott.

Molnár Jenő: A kormány pártkasszájáról beszéljen. Azt Ausztriában gújtották.

— Ugy van, ugy, az ellenzéken, nagy zaj a kormánypárton.

Gajári Ödön: Őt nem izgatja Molnár Jenő közbeszólása, mert mindegy, akár megkapta azt a pénzt akár nem, de tény, hogy kérte. Ez pedig . . .

Lévay Lajos: Hazaárulás!

Gajári Ödön: Én nem dobálózok e szavakkal. Ezt Ugron Gábor tette akkor is, mikor egy magánlevél révén Dobrezsánszkyt kiüldöztette a parlamentből, a közéletből. Sajnálja, hogy Ugron tehetségének érvényesítése ilyen akadályba ütközött. (Zaj a néppárton.)

Olay Lajos: A klerikális urakat bántja, hogy a barátjukat üldözik.

Gajári Ödön: Nincs komoly politikus, aki a hármasszövetség ellen ilyen vakmerő támadást intézni mert volna.

— Ez igaz! mondják a néppárton.

Gajári Ödön végre azt állítja, hogy ha az ő álláspontját fogadták volna el, akkor az ilyen közmorálba és tisztességbe ütköző esetekben ki lehetne mondani az összeférhetlenséget.

— A bankárok pedig a Házban maradnának, kiáltja Buzáth Ferenc.

Gajári beszéde különben nem tett olyan feltűnést, mint aminőt vártak tőle s így Polónyi Géza megkezdhetette jogi fejtegetését arról, hogy mi is tulajdonképen az a bizottság, mely az összeférhetlenségben bíraskodik. Bíróság-e ez vagy zsüri. Olyan mixtum kompozitum ez, aminő a világ egy törvényhozásában sincs. Ő a bizalmat előlegezheti minden következő képviselőházi elnöknek, de abba nem nyugodhatik bele, hogy az elnök nevezze ki a bíraskodó zsüri tagjait. Az ilyen szervezet a függetlenség és pártatlanság ismerveit nem viselheti magán. Azután áttér arra, amit Gajári Ugronra vonatkozólag mondott, kijelenti, hogy őt Ugron nem bizta meg védelmével. De eddig itt az volt a szokás, hogy ha egy ellenzéki képviselőt itt méltatlanul megtámadnak, azt az ellenzék megvédi. Ugron — meg van győződve, — hogy meg fogja és tudja védeni magát, ő a dolog részleteibe nem megy ép azért bele. Hát kérde, hogy mi különb-

Az élet őszén.

— A Magyarorságot eredeti tárcája. —

A hatalmas udvarház hálós-obája be van sőtétítve, nem lopózhatik be sugára a napnak, nem hallik be a csukott ajtón cselédek danája, az ostopatogás. Csak a lábas óra egyhangu ketytyenése, s néha egy-egy halk nyögés tör meg a vak esőndet.

A kőrifá-ágyon nyitott szemmel alszik a beteg nagyasszony. Mintha a multba nézne vissza, keresné a sötét emlékek közt az egyetlen fényeset, szép fiatalágát.

Régen, nagyon régen volt, — elfeledte már ő, el más, — mindenki. Pedig az aztán igazán fényes volt, napsugaras, verőfényes. boldog.

Leányka volt, gondtalan gyermek. Legnagyobb bánata, ha nem találta a gondjára bizott gunárt, ha sántikált valamelyik pipe. Estve felhajtotta valamennyit az udvarba (ahol most lakik.) aztán az édesanyja számba vette, ha el nem felejtette, s ezzel vége volt a napnak, anélkül, hogy kezdete lett volna.

Hanem egyszerre csak megváltozott az ő világa. Az öreg, köszvényes grófné hazajött lakni udvarházába, elvonulni a megvetett világtól. Behuzódott a legbelső házba s onnan dirigálta asszonyi rigójával az ő külön világát. A leánykát pedig betette az édesanyja belső frajájá az öreg grófnéhoz, abba az örök sötét szobába, honnan csak akkor jött ki, mikor urasszonyát kivitték — temetőbe.

Ő siratta meg legjobban, mert őt kínozza leg-többet a szeszélyeivel. Talán akkor sirt először és utoljára igazán. Mert gyöngyölete lett. Az-utánra is ott maradt az udvarházban, a köszvényes grófné kiélt fia mellett, aki megtartotta szobalánynak.

A nagyasszony a betegágyon kifelé fordult a faltól. Ágyára nyitott a vendégszoba félig nyitott ajtaja s ő azon nézett ki. Hogy lement a nap, utolsó sugarai besütöttek a jutta függönyökön, s a szemközti falon megaranyozott két képet: a grófét, meg az övét. Alig tíz éve festette egy utazó művészszel. A grófnak kalap van a fején, pipa a szájában s elfordul a balján álló jóságos képű asszonytól, ki fedetlen fővel, menyecske-dísz nélkül mélázva néz urára, ott a szomszéd képen.

Ez az asszonyi arckép őt ábrázolja, mert a szobaleányból házi kisasszony, aztán gazdaasszony lett. Nem csudás dolog, mindennapi história. Az egész történetben csak az a csudálatos, hogy mikor az udvarházba beköltözött a fiatal ispán, még minden a legjobb rendben volt, s rá két hónapra a gróf hirtelen meghalt. Sok bort ivott — azt mondják.

A gazdasszonyra maradt mindene, s lett a pástör lánykából nagyasszony.

Valjon miért néz a gróf ott az arcképen olyan haragosan? Mintha még jobban elfordulna, a kalapot mélyebben huzná szemébe. És elfutja fejét a vér, két sápadt, fonnyadt arcát pirosra festi a láz s feje ég, mint a kigyult katlan. Behunyja szemét, hogy ne lássa a nyitott ajtón át a ké-

pet, azt az embert, meg azt az idegen asszonyt és mégis látja behunyt szemmel még jobban.

Ugy tetszik, mintha megmozdulna az a képviselőházi falról, odajönne az ő kőrifá-ágyához, leülne a szélére, oda az oldalához, s beszélne hozzá.

— Látod, látod asszony! Kár volt megölnöd azért az emberért, mert szebb, mert erősebb volt. Kár, igazán kár, a te károd, ki élsz, nem az enyém, ki nyugszom. Mert én szerettelek, nem azért, a mi nyé lettél, de ami voltál . . .

A nagyasszony felemelkedett fekvő helyéről, hogy letaszítsa ágyáról a rémet. Benézett a vendégszobába, a kép ott a falon, a gróf egykedvűen pipázik. Visszadól a párnákra, lehunyja ismét szemét, s a képet ismét ágya szélén ülve látja s hallja amint mondja:

— Ez ember pedig nem téged szeret, nem érted ül itt, talán nem is a pénzedért. Ugy-e, te asszony, te így gondoltad? Vak voltál és esztelen. Nem tudtad, hogy a te leányod — az én leányom szebb már, mint még te. — Hogy csak gyermek? Épen mint te, mikor ide jöttél, — kurtaszoknyás, kócoshaju, mezitlábás leányka. Beüled lett nagyasszony, ő tekintetes ur igaz felesége lesz. Nem kacagsz asszony? Én szép feleségem, nem sirsz, nem kiabálsz, hogy a te szeretőd szereti a te leányod, az én leányom, — igen, a mi leányunk?

A nagyasszonyon halálveríték gyöngyözött. Két kezét összetette mellén s ajka öntudatlan, önkénytelen mormolá: szabadíts meg a gonosz

ség van a Bánffy Dezső által külföldön gyűjtött választási pénzek és az Ugron eset közt. Hisz a külföldön Bánffy nyíltan azzal gyűjtötte a pénzt, hogy azon olyan parlamenti többséget teremt, mely megköti a kiegyezést.

Hát ez nem hazafiatlanság, kiáltja *Visontai Polónyi Géza* bele akarta vonni az összeférhetetlenség körébe azt is, hogy aki a kormány pénzen választatik meg, az tegye le mandátumát. Egyebekben kijelenti, hogy neki Ugron franciapénzszerezési, bankalapítási szándékáról semmi tudomása nem volt.

Olay Lajos: Gyanus ez a dolog.

Buzáth Ferenc Olayhoz: Hát ennek az urnak mindenkit szabad gyanusítani.

Polónyi Géza: Átolvasta az Ugron-Rimler ügyre vonatkozó iratokat s abban az határozottan meg van cáfolva, hogy Ugron Gábor oroszszövetséget akart volna kötni. Beszéde további folyamán a javaslat egyes hiányait sorolja fel s kijelenti, hogy azt nem fogadja el.

Gajári Ödön személyes kérdésben szólal fel. Az esetről azért nem mondott szigorú kritikát, mert Ugron nincs jelen.

Molnár Jenő: Csak Dobranszkyval hasonlította össze.

Gajári Ödön: Nem hasonlította össze Dobranszkyval, akinek esete különben egészen más volt. Ez alkalommal különben arra akar rámutatni, hogy mi különbség van a Bánffy-féle választási kassza és aközött a pénz között, melyet Ugron Gábor egy külföldi hatalomtól kért, de nem kapott. Hát ha Bánffy Dezső idegen pénzt kért vagy kapott volna, hogy azzal az országgyűlést megvásárolja, akkor először is ő illette volna a hazaárulás vádjával. De ez ki van zárva.

Bánffy beismerte, hogy pénzt kapott — kiáltják az ellenzékéről.

Gajári Ödön: Ugron Gábor esete pedig az, hogy ő oly célra kért idegen pénzt, mely az országnak legvitálisabb érdekeit érinti. (Zaj.)

Polónyi Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy Bánffy Dezső igenis beismerte, hogy kapott pénzt s hogy vesztegetett.

Visontai Soma szól ezután az Ugron esetről s hangoztatja, hogy éppen ő tette szóvá azt, hogy az a vélemény van elterjedve, hogy Bánffy külföldi pénzzel és az osztályorsjáték engedélyezéseért kapott két millióval csinálta a választásokat. Ezt nem cáfolták meg. Beszéde további

tól... És ahogy elvégezte a könyörgést, újra a kísértő rémet látta.

— Elmegyek mindjárt, ne kergess, — mert mikor én megyek, te is jössz velem s nem válnok el tőbbet soha. Téged már úgy sem szeret senki. A leányod ártatlan szíve irtózik tőled, nem akar tudni rólad, a szeretőd utál, és én megvetlek testem gyilkosa. De azért magammal viszek, hogy együtt gyönyörködjünk az ő boldogságukban. S hogy már itt is meg legyen örömd, nézz ki a másik hazba, mit látsz?

A kép leszállott ágyáról, az ajtó felé lépett s kicsapta szélesen. A nagyasszony felnyitotta szemét s kereste elhaló tekintetével a gyermekét.

Az erős napsütött férfi a himzó leányka oldalán ült az ablakfülkénél, s nézett annak lenvirág kék szemébe, mely fénylett, sugárzott az alkony homályában. Suttogtak együtt, megfedkezve az egész világról, amelyben senki sem volt, aki őket zavarja. A nyitott ablakon az ilonc bokor kábitó illatát csapta be a szellő, s megtöltötte az egész szobát.

A férfi mámorosan hajlott a lányhoz, átka-rolta karesu derekát, s homlokára szenvedélyes esőket nyomott. A szél félrecsapva a függőnyt erővel tudott a szobába, s a nagyasszony hálójába ajtáját felnyitotta, kicsapta szélesen. Megrebbenve a nagy zajra felugrottak, s besiettek a beteghez...

A gyümölcsös kert végén a kis kápolna lélekharangja csilingel. A nagyasszony kiszenvedett.

Denoir

folyamán hosszabban fejt ki a javaslat elleni aggályait.

Kossuth Ferenc a maga és pártja nevében helyteleníti, hogy bármiféle pártcéllra idegen pénz behozassék az országba. Kijelenti, hogy ő pártja részére idegen pénzt el nem fogad.

Az elnök az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után *Szell Kálmán* miniszterelnök szólt a javaslat mellett. A javaslat mai átdolgozott formájában még jobban megfelel céljának, mert hiányai pótolttak. Hogy [a bíraskodó zsürik tagjait az elnök nevezi ki, az helyes. Hogy akadjon olyan elnök, aki kijelölő hatalmával visszaélne, ő ezt erkölcsi lehetetlenségnek tartja. A részleteknél különben a célszerű módosítások elől nem zárkozik el. (Helyeslés)

Elnök ezután a vitát bezárta, a javaslatot általánosságban elfogadták, ezután következett a részletes tárgyalás.

Polónyi Géza a 8. §-nál módosítást nyújt be, melyet a miniszterelnökkel elfogad a I. Ház is.

A 28. §-nál *Polónyi Géza* arra nézve nyújt be módosítást, hogy a 80 tagu zsüri kijelölésénél az elnököt az alelnök helyettesíti.

Szell Kálmán miniszterelnöknek elvileg nincs kifogása *Polónyi* módosítása ellen, de a maga részéről annál rövidebbet ajánl: A Ház a szakaszt *Rohonyi* előadó és *Polónyinak* a miniszterelnök által újból szövegezett módosításával fogadja el.

A hátralevő szakaszokat minden észrevétel nélkül elfogadták, valamint *elfogadták harmadszori olvasásban is az egész összeférhetlenségi javaslatot.*

Ezután következett a *napirend megállapítása*, mely szerint a Ház a miniszterelnök javaslata értelmében pénteken tartja utolsó érdemleges ülést. *Thaly Kálmán* a kérvényeket is tárgyalatni óhajtja. *Rátkay László* azt kérde, hogy a kvótát mikor tárgyalják, vagy egyszerűen ismét királyi döntéssel intézik el.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a két országgyűlés megegyezését megkísérik ugyan, de miután erre kilátás nincs, be fog következni ismét a királyi döntés szükségére. A Ház tehát a kvóta-javaslatot nem fogja tárgyalni.

Polónyi Géza szerint most már a kvótakérdésben is elérkeztünk az exlexbe.

Ha nem tárgyaljuk a kvóta-javaslatot, akkor kijátszuk az 1867. XII. t. cikket s az uralkodó döntésének nem lesz törvényes alapja.

Szell Kálmán miniszterelnök szerint a kérdés éppen ellenkezőleg áll, mint ahogy *Polónyi* állította. Ő azt állította, hogy az egyezés a két parlament között nem jöhet létre s ez az, amit a törvény megkövetel a királyi döntésre.

Az sem áll, hogy a királyi döntés csak akkor lenne érvényes, ha ahhoz az országgyűlés is hozzájárul. Hisz akkor az nem volna döntés, fejezi be a kormányelnök beszédét.

*Rátkay László*nak közjogi aggályai vannak a miniszterelnök válasza ellen. Ő az 1867. XII. t. cikket úgy magyarázza, hogy ha a kvótára Ausztria és Magyarország meg nem egyezik, akkor visszazár az országra az önrendelkezés joga.

Kossuth Ferenc azt hiszi, hogy az 1867. XII. törvénycikk megszűnt rendesen fungálni. Akárhogy magyarázza a kormányelnök a törvényt, egy bizonyos, hogy *Deák Ferenc* nem akarhatta azt, hogy a király döntsön mindig a kvótakérdésben.

Szell Kálmán miniszterelnök még egyszer felszóal. A törvény erejét az mutatja, hogy a kiegyezés még akkor is fönmarad, ha a kvótakérdésre a két állam törvényhozásai nem tudnak megegyezni. Amit *Rátkay László* feléje zudít.

Polónyi Géza: Helyes!

Szell Kálmán: No hát *Polónyi* képviselő urnak lehet helyes, de neki nem helyes, mert

Rátkay nem helyesen magyarázta a törvényt s így helytelen konzekvenciákat vont le.

Az idő ekkor már előrehaladván, *Molnár Józsiás* közmegelegedésre lemond arról, hogy bejelentett interpellációját elmondja.

Ezzel az ülés fél három órákor véget ért.

KÜLFÖLD.

Kínai eredmények. Körülbelül eddig azt lehetett hinni, hogy a kínai kérdés be van fejezve, már a mozgalmakat illetőleg s legfeljebb a hatalmaknak lesz egymás között elintézni valójuk. De mint kiderül, ez absolute nem így van. Az „Ostasiatische Lloyd“, mely már közelsége miatt is jól lehet értesülve, azt mondja, hogy semmi jó kilátása nincs a hatalmaknak a háboru kimenetelét illetőleg. Szerinte a kínai diplomaták az utolsó negyven év alatt sokat tanultak a hatalmakkal való érintkezésből, a hatalmak azonban jóformán semmit. Egy-másra vigyáznak folyton és Kína kis figyelemmel kijátszhatja őket. Ami meg is történt. A kínaiak nevetnek az európaiak törekvésein, mert az a pár ezer felkoncolt boxer, az a pár felégetett falunekik egyáltalán nem számít.

Evvél nem is törődik a kínai kormány. Más pedig nem vesztel el. A vége az lesz, hogy a tavalyi nyár borzalmi ismétlődnek, talán még nagyobb borzalomsággal s végül a hatalmak egymással fognak összeütközni a megoldatlan kínai kérdés miatt!

Talán nem is tuzzás, amit az Ost. Lloyd ír, ha kissé sötét színekkel is fest. A kínai császár már megmutatta, hogy mennyire becsüli a hatalmak rendeleteit.

Tuan herceg szabad lábón van, s egészen bizonyos, hogy fog még mozgalmakat támasztani. Mert hire jár, hogy sereget gyűjt. S hiába mondják, hogy ezt antidi-nasztikus! érzelemből teszi, s a császár ellen fogja használni. Valószínűbb sokkal, hogy *Tuan* herceg a hatalmak elvonulását fogja megvárni, s akkor megmutatja, hogy mire gyűjtötte a hadseregét.

Oroszország az egyedüli európai hatalom, mely tisztába lehet a kínai kérdéssel, de ő még sokkal veszélyesebbé teszi a helyzetet, mint maga Kína.

Az bizonyos, hogy a Kínában elért eredmények nem érnek többet a semminél, mert legalább az nem kerül annyi pénz- és véráldozatba.

Oroszok a Balkánon Megemlékeztünk arról a politikai mozgalomról, mely Bulgáriában van készülöben. *Mihajlovics Sándor* orosz nagyherceg, a cár sógora meglátogatja Bulgáriát. E látogatás jelentőségét növeli az, hogy július 19-én egy három páncélosból, három cirkálóból, három ágyunaszádból és hat torpedónaszádból álló orosz hajóhad érkezik Konstanza bolgár kikötővárosba. Ez az egész hajóhad Bulgária más két kikötő városát is meg fogja látogatni, hol mindenütt *Ferdinand* fejedelem üdvözlí az orosz hajóhadat.

Nagy fontosságú esemény ez mi ránk nézve is, amennyiben ez az orosz politika terfoglalását jelenti a Balkánon. Ezek a hajók ezután a török kikötőket is fel fogják keresni, bizonyítékot adván, hogy az orosz külpolitika az egész keletet keblére akarja ölelni. S még inkább kitűnik a fontossága a hirnek, ha meggondoljuk, hogy ez mind a macedon mozgalmak idején történik, mikor tulajdonképen Oroszország Bulgáriával szemben retorzióval kellene, hogy éljen.

TÁVIRATOK.

A délafrikai háboru.

London, június 26. *Kitchener* jelenti: Az utolsó két hét alatt elesett 41, megsebesült 27 és fogságba jutott 160 bur. 70 bur megadta magát.

Brüsszel, június 26. Biztos forrásból jelentik, hogy *Krüger* teljesen lemondott amerikai tervezett utjáról. A nyarat *Hilsertumban* fogja tölteni. S mint Berlinből hire jött, *Vilmos* császár nem fogja *Krüger*t fogadni. E szerint *Krüger* németországi utjáról is lemondott.

Szerencsétlenség a tengeren.

Jokohama, június 26. A flottagyakorlatokon *Tsushina* környékén három japáni torpedó-hajó összeütközött, egy hajó elsüllyedt, több ember súlyosan megsebesült.

Mozgalom Kínában.

Tiencin, június 26. Tayanfuból érkező hírek szerint *Tungfusziang* ott sereget gyűjt, s ismét hirdeti a boxer lázadást. A tartományi kormányzó az idegen hatalmaktól kért segílyt.

VIDÉKI KÖZÉLET.

Fonógép a székely földön.

Csik-Szt.-Márton június 26.

A csikiek öröme teljes. Megvolt a fonógép próbája, amelyről a Magyarság már megemlékezett s a próba sikere igazolta azokat a reményeket, amelyeket a székely érdekek buzgó harcosai fűztek az új kenyérteremtő eszközökhöz. A len, kendertermelő csiki székely örömmel fogadta a gépet, mert meggyőződött arról, hogy olyan szerszámmal jut, amivel magának is családjának jövőt teremthet.

A fonógép próbamunkája városunkban a következő volt:

A csiki székelyek s a megye notabilitásai nagy számban jelentek meg a fonógép próbáján. A megjelentek között láttuk a kormánybiztost, Mikó Bálint főispán urat, továbbá a vármegye alispánját Becse Antalt, akik, mint mindentűt, úgy itt is első helyen vannak, ahol székely érdekről, a csiki nép jólétéről, anyagi jobbulásának kérdéséről van szó. S hogy a segélyakció éppen Csikben veszi kezdetét, többek között igen nagy érdeme van abban annak, hogy ily kiváló, fáradságtalan, a nép sorsát szívőkön viselő férfiak állanak az élén.

Megjelentek azonkívül T. Nagy Imre, Papp Domokos, dr. Bocskor Béla, dr. Eröss Vilmos, Szokolay István s mások. Ki akarták azonban a megjelenésből a hölgyek is venni a részüket, mert hiszen a fonás első sorban női foglalkozás s ezért eljötték a megtekintésre s megbírálásra Pausztiné Mikó Ilona, özv. Rieszner Józsefné, T. Nagy Imréné, Almássy Zsigmondné, Papp Domokosné, Antalffy Gáborné, Lázár Dénesné, Bójhly Juliska, Papp Mariska, Nagy Micike és még számosan.

Ott láttuk Csik Szt.-Márton csaknem teljes számu férfi és női intelligenciáját s nagy számu érdeklődő közönséget úgy a községből magából, mint a környékből mindenfelől.

S végül jelen volt maga a gép derék, rokonszenves feltalálója Engel Kálmán mérnök, Koppély Demeter, a kormány műszaki képviselője s a kerület országgyűlési képviselője Györfly Gyula, mint az egész akció vezetője, életteljes elem, házigazdaképpen szerepelve, illő volt, hogy legutoljára hagyjuk a sorban.

A polgárok nagy tömege várta zászlósan, kokárdásan a Csikszereddből érkezöket a község határán s lelkesen megéljenztek az elsőnek érkezö alispánt. Györfly képviselő kocsiját megállították s Csizsér Károly községi jegyző talpraesett beszédben fejezte ki köszönetét a képviselőnek a székely ügyekben kifejtett buzgalmaért, mire az megható hangon válaszolt. A később érkezö főispánhoz pedig Bartalis Agost főszolgabíró intézett rövid, tartalmas beszédet, mely után kezdetét vette a gép tulajdonképeni kipróbálása.

Sorra járultak a virágcsokorral feldiszipelt kis masinához a hölgyek és pedig nemesek a székely asszonyok és lányok, hanem az ur hölgyek is s mindnyájan elragadtatásuknak adtak kifejezést könnyű kezelhetése s az egyenletes finom fonál fölött, melyet előállít. Még egyszerű megmutatásra az is egész könnyedén tudott rajta dolgozni, aki azelőtt sohasem látta.

Behatóan s felette nagy érdeklődéssel vizsgálták meg a gépet az összes jelenlevő férfiak is s mindnyájan teljes melegegésüket nyilvánították a látottak fölött s midőn végül a főispán, mint a kormány megbízottja a feltaláló előtt kifejezte teljes elismerését, a hivatalos próba véget ért s következett utána egy kis barátságos uzsona, amelyet a kerület udvarias képviselője s nem kevésbé udvarias főszolgabírája rendeztek a szeredai vendégeknek.

Épp ily sikerrel próbáltatták ki a gépet Csik-szt.-györflyön, Kászonszalton s mindenütt különösen a szegény néposztály részéről lelkes fogadtatásra talált.

A próba tehát megvolt, meg van a siker is s ha most már a kereskedelemügyi miniszter ur is beváltja ígéretét, a mit egyéniségét ismerve bizton remélünk — a székelyek felsegélésének munkája egy óriási lépéssel fog előre haladni.

A mellénytelen ur.

Budapest, június 26.

Megjelent. Tegnap este láttam. Megjelent teljes nyári diszében, hirdelve, hogy itt van az égő sugaru nyár. Hiába mutatja nekem az Atheneum-féle nagy, közép és kis, valamint mellényes kiadásu naptárom, hogy nyár van, hiába olvad az aszfalt, hiába megy Calderoni előtt a mérőben a higany állásának Csimborasszójára, hiába mutatja a Kisfaludy színház a legteljesebb uborka-szezont: addig nem hiszem, hogy itt a nyár, míg meg nem jelenik a mellénytelen ur!

Ki ő és mit csinál ő mellénytelen állapotában, azt sem az oknyomozó történelem, sem a Pikler-féle javított jogbölcselet meg nem magyarázza. Ellenben mellénytelen korában már valami, sőt több a valaminél, mert ő maga a nyár.

Jól táplált, magas, legtöbnyire szöke ur. Körszakált soha, pofaszakált néha visel. Legtöbnyire csak szép harcra bajusz disziti mosolygó arcát. — Hófehér flanel ruha van rajta, rózsa-szinü batiszt inget hord, kackiás nyakkendővel. Kalapja olyan mintha egy bur vezér át harcolta volna véle az egész háborut (a befejezettet) s az angol sürgönyök szerint küzdött volna. S a bur vezér eleste után egy angol főtiszt rakoncátlan gyermekei játszottak volna véle s azután póznán transvaali verebeket hessegettek volna véle. Csak azután kerülhetett a mellénytelen urhoz. Tessék képet alkotni a kalapról.

De a toiletben legfőbb a mellény helye. Mellény nincs, de a derékon át húzódik valami. Az oláh tiszónek mondaná, de nem bír. Kendőnek is lehetne nézni, de annak keskeny. Ezeken kívül gyűrött, hajtott, fordított, keményített, lágyított, varrott, vasalt és Isten tudja mi minden történt vele, míg a mellénytelen urhoz jutott. Ha közelebbről nézi az ember, akkor látja, hogy pokróc utánzatu selyem, illetve selyem utánzatu pokróc.

Végeredményben hívják pedig: mellény-övek. Logikus név, mert sem mellény, sem öv, tehát mellény-öv. Ilyen joggal lehetne ugyan vízi biztos is, mert se nem vízi, se nem biztos.

A mellénytelen ur csak éjjel látható. Legtöbnyire Ós-Budában, de a márvány menyasszony is stammvendéglője. Néha ellátogat a kávéházba is. Csak nyári itallal és étellel él. Fagyalt, spricer, jegeskávét! Aki melegt eszik, arra olyan megvetőleg néz, mintha például Nelsontól kérdezték volna, hogy nem fél-e a «Szent Gellért» nevű csavargözörsre ülni, s át menni a Dunán?

Mikor a hajnal pirkad — eltűnik s ha lehull az első falevél megsemmisül. Ki tudja hová lesz? Talán nem is él, hiszen az ő világa a mellénytelen világ. Barátai nincsenek, de ő barátságos mindenkiel. Ő az az ur, aki először mondja:

— Hüh, be meleg van.

Ő az az ur, aki a vendéglőben az ismeretlen társához így szól:

— Mit szól uraságod, ehez a kutya meleghez!

Ő az, ki a hajó fedélzetén, a Dunán így szól a nagyközönséghez:

— A kutya fáját ez már idő!

S ha valaki ekkor homlokát, már kiki a maga homlokát megtörli, ezt már válasznak tekintti s folytatja avval a diskurzust a melegeiről.

Tegnap láttam. A kávéházban mellettem ült. Jegeskávét evett, utána gránát-almát szopogatótt szalmaszálon és így szólt hozzám:

— Uraságod, holnap kutya időnk lesz!

— mó.

Civil bagázs!

Budapest, június 26.

Ugy olvastam tegnap egy lapban, hogy fényes nappal vendéglőben két huszárönkéntes reá támadott egy festőre, minden ok nélkül és ez revolverével védekezett a támadókkal szemben.

Hát hiszen ebben semmi sem volna, ha a szereplők a sophoklesi hely és idő egységét betartották volna. Mert Uram fia ki botráncokzik meg, ha egy japáni teaházban a kardviselő ember megfenyíti a kulit? Senki. Vagy pedig, ha a hir úgy lenne írva, hogy az urnak 1401-ik évében a budai parton két nemes ur megvert egy parasztot! Így ez egészen megfelelő és helyes. De hogy ez tegnap történt, a vért arcunkba kergeti és ökölbe szorul a kezünk. Szégyeljük, szavamra mondom, szégyeljük, hogy ez a fő és székesfővárosban, organizált állam területén, fényes nappal megtörténhetett. Óhajtom tiszta szívből, hogy legyen ez a hir hazug, mert ha nem az, kénytelen vagyok azt mondani, hogy nyomorult az a társadalmi rendszer, mely ezt a jogsértést bosszulatlanul hagyja!

Ne tessék hinni, nem ez a két önkéntes ur vitézi cselekedete hozza [tollamra a keserű szót. Ezeknek a tettük már csak szelid utánzat. De éppen az, hogy már az ilyen is bevett szokássá lett nálunk. S mivel a sneidig tiszt urak a kántinban beszámoltak a levágtatott civil főlekről, az önkénteseknek is eszébe jutott, hogy hasonlóan cselekedjenek.

Hogy nem történt vagdalkozás, az tiszta véletlen. Mert a civil bagázs véletlenül revolvert hordott magánál!

Hogy érthetőbb legyen az eset absurduma, tessék így variálni a hirt:

„Tegnap két jogász vasbottal támadt minden ok nélkül egy ismeretlen urra. Az revolvert rántva elő, védekezett a támadás ellen. Tessék elképzelni, micsoda dolog lenne ebből. Rendőrség, ügyészség, sajtó alarmirozva lenne, s a két jogászt úgy elcsuknák, mint a pinty!

Igy ellenben nem lesz semmi a dologból. A két önkéntes fut a tisztek megdicsérik s majd ha visszakerülnek a civil életbe, ők maguk fognak csodálkozni a tettük fölött. De mi rajtunk segítve nincs, mert holnap más két tiszt, holnapután tán már közkeletű akarja kipróbálni az új kardok jóságát.

S miért? Mert nem tudjuk ezt a rettenetes német szellemet már a pokolba űzni. Ha a német uralkodóknak jól esik katonásdit játszani s a katonát a polgár fölé emelni; csak tessék. De hogy mi azt a hóbortot utánnuk csináljuk, arra már éppen nincs szükség. Ezek a folytonos tiszti és katonai brutalitások érjenek már véget.

Főképp a katonák érdekében, mert bolond dolog lehet ebből ha a civil bagázs tudatára jön jogainak. Talán a katonák urak nem is tudják, hogy nekünk is van olyan törvényünk, mely azt mondja, hogy önvédelemből egészen jogosan lelőhetünk valakit. S nem tudom, mint szól a magas hadügyminiszterium, ha egy reggel arra ébred, hogy néhányígen sneidig tisztjét lepuffantotta a védekező civil bagázs.

Különös, hát Ázsiában vagyunk? Hogy beszélünk támadásokról, revolveres védekezésről, gyilkosságról? Micsoda anakronizmus ez? Modern eszméktől, élettől, haladástól pezseg az egész polgári társadalom, s ilyen közepkori fogalmokról kell hogy írjunk: támadás karddal nyílt utcán, megtámadott polgárok.

Mire jó a hadügyminiszterium, mire állították fel a honvédelmi miniszteriumot? Azt tudjuk, hogy a delegáció előtt a költségvetésben szerepeltek, de hogy jogainkat megvédték volna, azt nem! Avagy talán ők maguk akarják azt, s szeretik: ha a tisztek állandóan eszünkbe akarják tartani, hogy mi nem vagyunk a nemes armádia szemébe más, mint közönséges adófizető civil bagázs!

Igazuk van, és igazuk is lesz mindaddig, míg mi eltűnjük ezt!

Brutus.

NAPIHIREK.

Budapest, június 26.

— (A király a hadgyakorlatokon.) A király, mint Bécsből jelentik, ma folytatta szemlélését a csapatok fölött a brucki hadgyakorlatokon. Különösen a 62., 53. és a 23. ezred nyerte a király tetszését. Ő felsége aztán a léggömbosztály 1. századának gyakorlatait nézte végig s melegegését fejezte ki a látottak fölött. Weisz főhadnagyot és Attl hadnagyot külön is megdicsérte, akik ő felsége előtt szálltak föl az egyik léggömbbel.

— (Kapuzárás az egyetemen.) A m. kir. tudományegyetemen tegnap éretek véget a szigorlatok. Holnap a doktorrávatások lesznek, amelyeket, ha egy napon be nem tudnak fejezni, szombaton folytatni fognak. Ezzel aztán jókora időre, a hosszú nyári szezonra teljes csend fog honolni az egyetemen. Tanárok, diákok pihennek.

— (A király Nagyváradon.) Nagyváradról jelentik, hogy ott nagy örömet keltett a király látogatásának hire. A király a jövő év júniusában fog leutazni Nagyváradra a honvéd hadapródiskola növendékeinek tiszthelyettesekké történő felavatási ünnepélyére. A király nagyváradi időzése alatt dr. Schlauch Lőrinc biboros rezidenciájában fog lakni.

— (Az állami tisztviselők mozgalma.) A magyar köztisztviselők országos szövetségének választmánya Vörös László nyugalmazott államtitkár elnöklésével tegnap délután ülést tartott, melyen Benedek Sándor közigazgatási bíró javaslatára elhatározta, hogy az országos kongresszus eszméjét magáévá teszi. Kimondta továbbá, hogy a tisztviselők függő kérdései között a legfontosabbnak és első sorban megoldandónak tartja a fizetésfőlemelés kérdését és ennek megoldásáig a hitelszövetkezet kérdését a napirendről leveszi. A választmány örömmel veszi tudomásul, hogy a fizetésfőlemelés kérdésében a vidéki kartársak között általános mozgalom indult meg és az ország több városában történt már a szövetség által régen sürgetett alakulás. A választmány végül magára vállalta az országos kongresszus előkészítését. A szeneci állami tisztviselők június 23-án értekezletet tartottak, a melyen kimondták, hogy valamennyien csatlakoznak a tordai állami tisztviselők mozgalomához. Kérvényüket átadták képviselőjüknek s megalakították állandó bizottságukat, melynek elnöke Martényi Sándor kir. járásbíró, intéző elnöke Grécz Vilmos adótárnok lett. — Galántáról írják, hogy a tordai állami tisztviselők mozgalomához a galántai állami tisztviselők is csatlakoztak. Június 20-án tartott értekezletükön a kerület országgyűlési képviselőjét fölkérték mozgalomuk támogatására. — A nagyváradi

vasuti tisztviselők gyűlést tartottak s elhatározták, hogy a flumei tisztviselőknek fizetésrendező mozgalmához csatlakoznak.

— **(A perzsa sah európai utja.)** Brüsszelből jelentik, hogy az ottani perzsa követség tudatja, hogy a sah a jövő évben újra meglátogatja Európát. Az utazás programja még nincs megállapítva, de az bizonyos, hogy a sah Brüsszelben több napot fog tölteni.

— **(Gróf Zichy Jenő ünneplése.)** Gróf Zichy Jenő pár nap óta Veszprémben időzik, mint Fenyvessy főispán vendége. Amikor a veszprémi iparosok megtudták gróf Zichynek Veszprémbé érkezését, küldöttséggel Posa Endre iparkamarai tag vezetésével üdvözlésére siettek. Posa beszédére Zichy meglepődve az imponáns ovációtól, hosszas beszédben válaszolt. Este szerenád volt gróf Zichy tiszteletére.

— **(Halálos párbaj.)** Berlinből táviratozzák, hogy egy nyugatpreuseni lovagbirtokon a minap együtt mulattak a község urai a nagykozmában. A mulatozók közt volt Hartmann földbirtokos is, akit az egész vidéken ismertek arról, hogy élénk részt vett az agráriusok pártküzdelmeiben. Hartmann beszélgetés közben kérkedve mondta, hogy ő nem iszik német bort, csak a francia borokat szereti. Ez a megjegyzés bosszantotta a társaság egy másik tagját, Bandolow törvényszéki jegyzőt, aki gúnyos megjegyzéssel felelt. A szóváltásból tettelegesség, majd párbaj lett, melyben Hartmann agyonlőtte ellenfelét, aki először lőtt, de szándékosan a levegőbe sötötte fegyverét.

— **(Falkai sikkasztása.)** Falkai László, a hírnévre vergődött postásikkasztó, ugylátszik, újra foglalkoztatni fogja a rendőrséget. Mert mint a vizsgálat kiderítette, Falkai nem negyvezet, de százötvenkétezer koronát sikkasztott el a rábizott pénzüsszegekből. Ugye lehet, hogy a további vizsgálat még nagyobb sikkasztást fog megállapítani. Ezekután valószínű, hogy a rendőrség ismét nekilát ahhoz, hogy — bottal üsse a nyomát.

— **(Reform a telefonozásban.)** A postaigazgatóság ma körözvényben értesíti a közönséget a telefonhálózatnál a számmal hívás reformjáról. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a közönség gyorsabb és biztosabb kiszolgálása érdekében az eddigi gyakorlatban volt névvel hívás megszüntetésével, 1901 évi június hó 29-ének reggeli 8 órájától kezdve a számmal hívás lép életbe. E nap reggel 8 órájától kezdve tehát a budapesti távbeszélő-hálózatot összekötöttet csakis azon hívó felek igényelhetnek, akik a kívánt állomást a kapcsoló központtól az előfizetői névsorban az előfizető neve elé irt szám bemondataival kérik. Kivételt képeznek a túlzottság, a mentők és a rendőrség állomásai, melyeket hirtadás vagy segélykérés céljából ezentul is bárki számmal hívás helyett névvel is hívhat, valamint az időszakonként megjelenő „névsor”-füzet, vagy „pótlék” kiadása után berendezett új állomások a legközelebbi „pótlék” illetve „névsor”-füzet kiadásáig. Félreértések kikerülése végett a távbeszélő központnál alkalmazott kezelők utasítva vannak, hogy a bemondata számot a hívó félnek azonnal megismételjék: ez által a közönségnek módjában áll az esetleges tévedéseket azonnal helyreigazítani. Az előfizető neve elé irt számokat a legcélszerűbb tagolva akként bemondata, amint azok a névsorban szét vannak választva: 56—24-et „ötvenhat — huszonnégynek”, nem pedig „ötezerhatszázhuszonnégynek” kell mondani: ajánlatos továbbá a „2” számot, nehogy az „7”-nek értessék, összehasonlításban is mindenkor „kettőnek” bemondata, pl. 257-nél „kettőszázötvenhétnek”. Hogy végül a névsorban ne keljen sokat keresgélni, ajánlatos hogy a közönség azon korlátolt számú előfizetők nevét és számát, akikkel naponként sűrűn szokott telefon utján érintkezni, a telefon készüléke me lé függesztendő papírlapon szem előtt tartsa. Ha valamelyik előfizető a névsort elvesztette volna, azt a budapesti posta- és távirdaigazgatóságnál idejekorán szerezzze meg. Díjt ezért fizetni nem kell.

— **(A részeg emberek védelme.)** Mégsem a mentőegyesület veszi védelmébe a részeg embereket. Pedig már azt hitük, hogy a rendőrök brutalitásaitól még lesz kímélve a szerencsétlen ember fia, aki néhanapján jókedvében egy küssé a kancsó fenekére talál tekingetni. Hiszen nem egyszer megtörtént, hogy a rendőrségre bekisért részeg ember a kórházba került másnap. A Zrínyi-utcai épület titka, hogy mit csinál az emberséges rendőrség a Gahlei hiveivel, hogy utána a kórházi ágyat kellett nyomniok. És mindezek ellenére a belügyminiszter visszatartotta a mentők ajánlkozását a részegek gondozása iránt. A belügyminiszter kimondotta, hogy nem tartja az egyesület működéséhez méltónak és célszerűnek ezt az új működési ágat. Hivatkozik egy előbbi leiratára, amelyben ő már intézkedett a magukkal tehetetlen részegek soráról. Ugyanis utasította a rendőrközegeket, hogy

az ittas embereket, ha ezek őket erre felszólítják, kötelesek lakásukra kísélni. Így tehát ő mint belügyminiszter a köz- és a személyi biztonság érdekében már megtette a szükséges intézkedéseket s nem látja okadatoltnak, hogy az államnak ezzel újabb költségeket okozzon.

— **(Egy sikkasztó remeteélete.)** Aradról jelentik, hogy Dick Jakab volt aradi járásbírósi irnokot huszonhat rendbeli hivatali sikkasztásért jogerősen egy évi börtönrre ítélték, de a múlt év augusztus hónapjában az ítélet kihirdetése elől megszökött. Dicket országosan körözték. Ma Kondor detektív Dick Jakabot aradi lakásán megtalálta. Dick egy év óta szobájából nem mozdult ki, emberrel nem érintkezett, hosszu szakála és bajusza nőtt. A detektív elől az ágyba bujt, ahol ráakadtak. Az ügyészségre vitték, ahol először szakálának és hajának levágását kérte. Dick azt állítja, hogy Párisban járt s csak tegnap jött haza jelentkezni.

— **(A brémai merénylet epilógusa.)** A német császárnak határozottan pechje van. Valami bolond Weiland nevű német Brémában fejbehajtotta egy vasdarabbal s ime a merénylet nem büntetik meg, holott a császárnak elvei közé tartozik a példaadás büntetésben és minden egyébben. A merénylet ügyében megindított vizsgálat során ugyanis az tűnt ki, hogy a merénylet elbajos. A birodalmi törvényszék első büntető tanácsa, melynek hatáskörébe tartozik a félésséértessel vádolt személyek vad alá helyezése, tegnap zárt ülésen tárgyalta a Weiland ellen beadott vádiratvánt és úgy határozott, hogy a vádiratvánt elveti és megszünteti a merénylet ellen az eljárást.

— **(Öngyilkos tanuló.)** Szalmárról írja tudósítónk, hogy Gecsey Lajos, a szatmári főgymnázium II. osztályának tanulója, miután vizsgáit letette, nyomtalanul eltűnt. A földrajzból elégtelen jegyet kapott, s e miatt való féltelmében nem mert szülőihez hazamenni, akik Fehérgyarmaton laktak. Az eltűnt fiú érdekében széleskörű intézkedést tettek, amely azonban szomorú eredményre vezetett. Vasárnap egy kerti csösz felesége rátalált a szerencsétlen ifju holtesttérre. A szülőket azonnal értesítették a megrendítő halálesetről.

— **(Csontvázak a Nemzeti színházban.)** A Nemzeti színházban most folynak az átalakítási munkálatok. A színház belsejét alaposan átjavítják. Tegnap a földszinti baloldali páholy folyosót bontották fel a munkások, mikor a törmelékek között két emberi csontvázra találtak. Az egyik csontváz feje teljesen ép, míg a másik össze-vissza van tördelve. A csontvázakat az antropológiai intézetbe fogják szállítani. A titokzatos lelettel kapcsolatban persze a legkülönfélébb rémes történetek keltek szárnyra.

— **(A Dankó Pista édes anyja.)** Öreg asszony már a dalköltő cigány anyja, Szegeden él, ahol a nótaaf legszebben virágzik. Tegnapelőtt baleset érte a szegény öreg asszonyt. Egy létrára akart fölmenni, mikor lecsuszott és eltörte a karját. Az öreg asszonyt szanatóriumba szállították.

— **(Sikkasztás temetési pénzből.)** Ilyen is van már. A halott végső tisztességét rabolta meg két ember, egy aradmegyei jegyző és egy aradi iparos. Gebhardt Ignác nagybirtokost temették a múlt év júliusában. Az elhunyt örököse, özv. Szikora Károlyné 15.000 forintot fizetett ki temetési költségekre. A költségekből azonban az említett jegyző és egy aradi iparos, akik a végső tisztesség anyagi oldalát intézték, 10.000 forintot elsikkasztottak. A gyanyu legalább őket terheli. A két ember ellen az aradi vizsgálóbíró elrendelte a bünvádi nyomozatot.

— **(A cigányok megrendszabályozása.)** A belügyminiszter rendeletet küldött a vármegyékhez a cigányügy rendezése tárgyában. A miniszter leiratában hangsúlyozza, hogy a cigányügy egységes rendezése már folyik s addig is, míg a munkálatok elkészülnek, utasítja a vármegyéket, hogy a járási főszolgabírók, a megyebeli csendőrszakszparancsnok és az egyes községi elöljárók meghívásával állapítsák meg értekezletileg azokat a rendszabályokat és óvintézkedéseket, melyek a cigányok garázdalkodásának megállítására legalkalmasabbaknak látszanak s azok végrehajtása iránt azután saját hatáskörükben intézkedjenek.

— **(A pallicsi tó halottja.)** A pallicsi tóban nagy nő-társaság fürdött a minap. Köztük volt a Bezerédy család nevelőnője Assatenbrenner Julia is, aki jó uszó lévén, messze beuszott, de egyszerre elsikoltotta magát és fuldokolni kezdett. A nők nem merték utána uszni s mire egy Hoffman József nevű halász ember a vízbe ugrott, de már csak a holtestet foghatta ki. A szerencsétlenül járt nevelőnőt tegnap délután temették el nagy részvét mellett a Bezerédy család költségén. Saját lakásukon állítottak díszes ravatalt a tragikus sorsu nevelőnőnek s temetésén nagy közönség vett részt.

— **(Meggyilkolt anarkista.)** Romából táviratozzák, hogy Pezzan anarkistát, aki öngyilkossági kísérletet követett el, mert a német császár, Loubet elnök, az svájci elnök, az olasz királyné és abruzzói herceg meggyilkolásával bízták meg, de ettől visszaborzadt, tegnap egy fiatal ember törrel kétszer szíven szurta. Pezzan azonnal meghalt. A gyilkosnak sikerült elmene-külnie. A gyilkos, aki áldozatát egy vasuti őrház mellett leste meg, elegánsan öltözött szőke fiatal ember volt. A szerencsétlennek azért kellett meghalnia, mert elárulta a rendőrség előtt azt az anarkistaszövetkezetet, amelynek ő is tagja volt.

— **(A kolozsvári rendőri botrány.)** Annak a szegénytelen kolozsvári botránynak, melyben egy szegény uriaszonyt pellengérré állított a rendőri brutalitás, nyilatkozatokban találjuk meg most a folytatását. Az egyik kolozsvári újságban hosszas nyilatkozatot tesz közzé dr. Kossa Elemér alkapitány, akire az egész ügy odiuma hárul. E nyilatkozatban sok a cinizmus, a vakmerőség. Durván sértegeti benne újra a meggyalázott uriaszonyt. A meghurcolt úri nő szintén nyilatkozik egy másik újságban. Elmondja a szegénytelen botrány részleteit s előadásából újra kiviláglik, hogy a kolozsvári rendőrség hallatlan brutalitással járt el ebben az ügyben.

— **(Kiugrottak a kocsiából.)** Bölöny József, volt intendans család-szilasi gazdaságának vezetője, Csorba Pál Ugrán, mint tudósítónk jelenti, a gazdaságot járta körül kocsin, mikor a két tüzes ló elragadta a kocsit. Senki sem volt, aki a lovakat feltartóztassa. Csorba látva a veszélyt, ki akart ugrani a kocsiából. Az ugrás nagyon szerencsétlen volt. A szegény ember a hogy kiugrott, egy utszélen fekvő kőbe vágta a fejét Esméletlenül terült el. Ezalatt a kocsis is ugrani akart, de ő még szerencsétlenebbül járt. A lovak közé esett s a kocsit keresztül gázolt rajta. Csorba két órai szenvedés után meghalt, a kocsis haladoklik. A Bölöny-család gyászjelentést adott ki Csorba haláláról.

— **(Tisza Kálmán és a nagytrafik.)** A nagyváradai trafikokosok régóta áhítottak a nagytrafik után. Kérték is a pénzügyminisztertől, míg végre meg is érkezett az engedély — egy idegen számára. Nagy lett erre a riadalom. Hát mért képviselő Tisza Kálmán, ha még annyit sem tud kivívni Nagyvárad számára, hogy odavaló ember kapja a nagytrafikot? És a nagy elkeseredés könnyen megszüli azt a csodát, hogy Tisza Kálmán kibukik alföldi mamelukfészkéből. Így hiszik legalább a nagyváradai trafikokosok.

— **(Aki ingben utazik)** Szereplők: egy író meg egy finác. Színhely: a monarchia egyik vámvizsgáló határvárosának vasuti pályaháza. A vámvizsgáló finác a vámvizsgálat közegeként odalépett az íróhoz, ki az imént berobogott vonattal érkezett a határvárosba.

— Nincs semmi megvámolni valója?

— Nincs! — felelte az író nyugodt lelkiismerettel.

De a finác gyanakodva tapogatta meg az utazótáskát.

— Nyissa ki! Hadd lássuk!

Az író türelmesen kinyitotta a táskát és kezdte kirakogatni a sok holmit. Legfelül voltak az ingek. Vadonat új portéka valamennyi, csak egy ragyogott a tisztaságtól. A finác gyanyuja most már diadalmaszkodni kezdett.

— Hah! Miért olyan tiszták ezek az ingek? Mi?

— Mert még nem viseltem őket.

— Igen? És mért nem viselte őket?

— Eh, mert ujak!

— No lám! Mindjárt gondoltam! Bevallja tehát, hogy ezek az ingek ujjak?

— Be. De mi a mennyköt érdeklí ez magát?

A finác merően a szemé közé nézett az írónak és esujtó hangon mondta:

— Azért, mert rájöttem, hogy maga ingben utazik! Csak el akarta tagadni a vámolás miatt.

Az író elnevette magát és kijelentette, hogy neki ez már régi megrögzött szokása, sőt nem csak utazni szokott ingben, de még sok más egyebet is cselekedni. Azután előmutatta az utlevélét és így megszabadult annak a következményeitől, hogy ingben merészelt utazni.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, Adriac-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

x Hölgyeim! Tessenek megtekinteni a Szent-Lőrinci porcellán-festőgyár városi raktárában, Teréz-körút 32. szám alatt naponta beérkezett újdonságokat. Szent-Lőrinci porcellán-gyár. Városi raktár: Budapest, VI., Teréz-körút 32. sz. Kuhinka István K. örököségi üveggyárának főképvise-lője és egyedüli raktára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

*** A megvont szubvenció.** Pozsony város színügyi bizottsága elhatározta, hogy felírja a belügyminiszterhez, hogy Relle Iván színigazgatónak a 4000 koronányi segélyt a nyári évadra is adja meg. Ugyanis Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter megvonta Relle Ivántól a szubvenciót, mivel abbéli kötelezettségének, hogy a magyar színművészetet emelje, nem tett eleget. A színügyi bizottság határozata aligha fogja azonban a belügyminisztert befolyásolni, aki a magyar nyelvű színdarabok alárendelt helyzetét Pozsonyban nagyon jól tudja.

*** Vendégszereplés a Népszínházban.** Komlósey Emma, a debreceni színtársulat primadonnája a Népszínházban fog vendégszerepelni. Szombaton lép fel Csepregy népszínművében, A piros bugyelláros Török biróné szerepében.

TÖRVÉNYSZÉK.

Az ideges ur.

— Kaland a villamoson. —

Egy jámbor öreg ur s egy hosszú, sovány, kopaszos ur állottak ma egymással szemben a járásbiróság előtt. A jámbor öreg, mint panaszos, a hosszú, sovány mint vádlott.

Ez utóbbi igen emlékeztetett a játékkereskedők kirakatában kitett felhúzott bábukra, mert vagy keze, vagy lába, vagy mind a négy egyszerre mozgásban volt. A jegyzők, bírák, sőt a hideg lelkű teremőrök is már idegesen tekintettek a perpetuummobile vádlottra.

A panaszos így adta elő a vádat:

— Kérem szépen én ezt az urat még mai napig sem ismerem. Mult napokban ültem a villamoson s szemben velem ez az ur. Láttam, hogy nyugtalanul néz reám, de hogy miért nem is sejtettem. Egyszerre, épen egy újságot vettem a gyerektől, felugrik, leüti a kalapomat, s kiüti kezemből a táskámat. Azóta sem tudom, hogy miért tette. Kérem becsületsértésben elmarasztalni s egyúttal megkérdezni, hogy miért tette ezt velem?

A vádlott, miután lábaival a tonkingi csárdás első pár száz ütemét látszott megkezdeni, így adta elő a dolgot:

— Tetszik tudni kérem, én kissé ideges ember vagyok, de különben a légynek sem vétek. Multkor kissé marózus állapotban ültem fel a villamosra. Velem szembe letelepedett az igen tisztelt panaszos ur, kezében egy kis táskával. Jön a kalauz, kéri a jegyet. A panaszos ur kinyitja a táskáját, kiveszi a pénztárcáját, becsukja a táskát, kinyitja a pénztárcát, kiveszi belőle a pénzt, aztán becsukja a pénztárcát, kinyitja a táskát, beleteszi a pénztárcát, becsukja a táskát. A kalauz tép jegyet s valami pénzt ad vissza. A panaszos ur erre kinyitja a táskát, kiveszi a pénztárcát becsukja a táskát. Kinyitja a pénztárcát, beleteszi a pénzt. Becsukja a tárcát. Kinyitja a táskáját, beleteszi a pénztárcát s becsukja.

Elnök (borzongva): Elég, elég.

Vádlott: Kérem, ugye kellemetlen. De még semmi. Jön az ellenőr.

(Sóhajtás a jegyzők felől.)

— A panaszos ur előveszi táskáját. Kinyitja, kiveszi a pénztárcáját, becsukja. Kinyitja a pénztárcáját, kiveszi a jegyet. Becsukja a tárcát, kinyitja a táskáját, beleteszi a tárcát, becsukja a táskáját. Az ellenőr visszaadja a jegyet, mire...

Elnök: Kicsukja, becsukja, kinyitja, benyitja. — Elég, nem tudom hallgatni.

Vádlott: Kérem, menjünk tovább.

— Én már szédelegtem. Jön egy gyermek, hoz egy krajcáros lapot. A panaszos ur előveszi... (A teremőrök támoynni kezdenek, a jegyzők felugrának.)

Vádlott: Előveszi a táskáját. Kinyitja, előveszi a pénztárcáját. — De már nem birtam tovább. Valamit kellett, hogy csináljak. Rávetetem magamat a panaszos urra. Másra nem emlékszem.

A bíróság tekintettel a teljes beszámíthatlanná vált állapotra — felmentette a vádlottat.

De ekkor megszólalt a panaszos:

— Nem értem, hát mi van abban, ha én előveszem a táskámat, kinyi...

Elnök: Teremőrök, ragadják meg!

§ **Takács Zoltán bandája.** Közel két heti tárgyalás után ma valószínűleg befejezhetik a bizonyítást, holnap pedig a perbeszédet kezdik meg. A hét végeig eszerint az ítéletet is meghozzák a pénzhamisítók fölött. Ma is a vád tanui vonultak föl. Gulyás Bálint gátör többször látott a tanyákon megfordulni egy kövéres, borotvált arcú idegen uriembert. A vádszerint ez Csapó lett volna, de a tanu nem ismeri föl benne az idegent. Persze lehet, hogy azért nem, mert Csapó a börtönben nagy szakált növesztett.

Kovács Lukács, földmives a jaksóparti tanyákon, szintén nem ismeri fel az idegent.

A tárgyalás tart.

NYILTÉR.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel arról értesíteni, hogy eddig Sándor-tér 4. szám alatt volt

cim- és címerfestő műtermemet

VIII., József-körut 18. szám alá helyeztem át.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradtam kész szolgálója:

Szentes Jenő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A Leipziger Bank bukása.

Budapest június 26.

(H.) A Leipziger Bank bukása élénken foglalkoztatja a világot, különösen pedig nagy izgatottságban tartja a német piacokat. A bank vezetősége e hó 24-én jelentette ki fizetéseképtelenségét, és ma már nyílt dolog, hogy az összeomlást megakadályozni nem tudják. Azok a pénztézetek, melyek hivatva vannak minden lehetőt elkövetni az iránt, hogy hasonló rázkódtatástól a piacot megóvják, értekeztek a Leipziger Bank igazgatójával, de amidőn a helyzet tisztán állt előttük, visszavonultak, mert látták, hogy itt segísége gondolni meddő dolog.

A Leipziger Bank 1838-ban alakult 1 és fél millió tallér (négy millió márká) alaptőkevel, mely alaptőkét successive az idők folyamán 48 millió márkára emelték. Az 1900 december 31-iki mérleg ezenkívül 16 $\frac{1}{2}$ millió márká tartalékokat is kitüntet és vagy 24 millió márká betétől számol be. Ezzel a kö ülbelül 90 millió márká teherrel szemben találunk a mérlegben 95 milliót adóskok cim alatt olyan megjegyzéssel, hogy ezen összegből 83 millió márká fedezve lenne. Nyilván azt akarja a mérleg ezzel mondani, hogy az adóskok horribilis tételében benne van amaz összeg is, ami a Kasseli törkölyszáritó r. t. részvényeiben fekszik. Mert tényleg a Leipziger Bank könnyelmű módon ezen részvénytársaság részvényeiből 80 millió márká értékűnél többet tartogat tárcájában, mely összeg teljesen elveszett.

Behajtható követelés nincsen több 30-35 millió márkánál, ami most már nyilvánvalóvá teszi, hogy a nagy részvénytőke és a tartalékok teljesen elvesztek, miga betétek részben megtérülnek. A bank bukását kizárólag Kasseli törkölyszáritó részvénytársaság okozta. Ezen vállalata horribilis összegeket vett igénybe, terjeszkedett az egész Németországban, Hollandiában, sőt osztrák-magyar monarchiában is igyekezett szabadalmainak tért hódítani. A Kasseli vállalat ily módon folyton újabb és újabb befektetéseket igényelt, míg nem vagy 80 millió márkára nőtt az immobilis összeg. A német pénzpiacokon ezek után nehézségekkel kezdett küzdeni a Leipziger Bank, mert escompte hitelét mindenütt megszorították, sőt helyenként teljesen beszüntették.

Az utóbbi időben segély iránt vagy teljes realisatio végett tárgyalást folytatott elsőrangú pénztézetekkel, de eredménytelenül, mert a kasseli vállalatban levő rengeteg engagement — meghiusította a lebonyolítást. Tegnapelőtt tehát fizetéseképtelenségét jelentett, és esődöt is kért maga ellen. Érdekelve vannak szászországi, de különösen a lipseai piacok azonkívül a német birodalmi bank jelentékeny összegekkel.

A berlini tőzsdén nagy deraute-ot okozott e bukás. A megbukott Leipziger Bank, azonkívül a Sächsische Bank, Leipziger Sparbank, Leipziger Hypothekenbank és a Magdeburger Bank részvényeit törölték a berlini tőzsdén, az utóbbiakat természetesen csak ideiglenesen. Az összes helyi és nemzetközi értékek estek és az irányzat állandóan lanya.

A Leipziger Bank nagy szerepet játszott annak idején németországban, és rendkívül nagy bizalommal volt iránta a nyugateurópai pénzpiac. A mérlegei is bizalmat kel-

tettek, mert csak a legutolsó mérlegében is 6 es fél millió hasznot mutatott ki. Természetesen ez szemfényvesztés volt és arra irányult, hogy a bizalmat továbbra is fenntartsa. A igazgatóság vezetői voltak az utóbbi időben Exner A. H. és dr. Grentzsch, továbbá rendkívül gazdag német kapacitások; az igazgatóság és felügyelőbizottság vagyonfelelőségének kérdése most élénk vita tárgya lesz Németországban.

Osztrák magyar monarchia érdekelve nincsen és érintve is csak annyiban van e nagy bukás által, hogy a német kapitálist visszavonják; ez sem nagyon jelentékeny, mert az utolsó 6 esztendőben mindkét piac tartózkodó volt vállalataiban.

A most érkezett jelentések szerint a Kasseli törkölyszáritó részvénytársaság esődöt mondott. Részvénytőkéje 20.400.000 márká volt, amely összegben van ama 8.400.000 márká is, amivel az elmúlt esztendőben emelték a részvénytőkét. Újabb tudósításaink ezek:

Kassel június 26.

A törköly száritó részvénytársaság felügyelő bizottsága éjjel ülést tartott. Megállapodását ma fogja publikálni.

New-York, június 26.

Az itteni tőzsdén a Leipziger Bank bukása nagy rémületet keltett, mert az a hír terjedt el hogy a bukás egyik tekintélyes newyorki bankot magával rántja. Emiatt az összes papírok estek. Később kiderült, hogy a hír valótlan s a forgalom ujra nyugodt mederbe tért.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsdé.

A gabonatőzsdét ma nem befolyásolták a lanya külföldi piacok jelentései, hanem megemberelve magát, saját szárnyai alatt szilárd irányzatot követett. A máimok eleinte tartózkodtak, de később élénkebb vételkedvet mutattak és megvettek vagy 16,000 mm.-át néhány fillérrel magasabb árakon.

A határidőpiacon szilárd volt az irányzat és az árfolyamok emelkedő tendenciát követtek. Déiben valamivel lanyhult a hangulat, és zárul déiben

októberi buza 8-17/19.

rozs 6-78/79.

zab 6-38/39.

juliusi tengeri 5-34/35.

augusztusi tengeri 5-42/43.

tengeri 1902 májusra 5-12/13.

Készaruüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 400 mm. 8.15 k. 8.40 korona, 100 mm. 80 k. 8.40 korona, 500 mm. 79 k. 8.31 $\frac{1}{2}$ korona 100 mm. 7.85 k. 8.30 korona, 200 mm. 78 k. 8.30 korona, 100 mm. 7.85 k. 8.25 korona, 1200 mm. 7.82 k. 8.32 $\frac{1}{2}$ korona, felső, 150 mm. 79 k. 8.35 korona, 160 mm. 78 k. 8.25 korona, mind három hónapra.

Postmegyei 100 mm. 78 k. 8.20 korona, 000 mm. 77 k. 7.20 korona, 300 mm. 77 k. 8.05 korona, sárga, 400 mm. 7.65 k. 200 mm. 77 k. 8.00 korona, 400 mm. 7.65 k. 7.95 korona sárga három hónapra.

Kalocsai 2300 mm. 74 k. 7.82 $\frac{1}{2}$ korona, három hónapra.

Fehérmegyei 400 mm. 78 k. 250 mm. 77 k. 8.25 korona, három hónapra.

Tolnai 500 mm. 74 k. 7.90 korona, három hónapra.

Kulai 750 mm. 75 k. 8.02 $\frac{1}{2}$ korona, három hónapra.

Marosi 300 mm. 73 k. 7.60 korona, három hónapra.

Szatmári 2140 mm. 7.42 k. 860 korona három hónapra.

Raktárból 1900 mm. 7.88 k. 8.42 $\frac{1}{2}$ korona, három hónapra

Rozs 400 mm. 6.20 korona, kp. ab Érnihályfalva júliusra szállítandó.

Zab 100 mm. 7.85 k. 100 mm. 7.70 k. 100 mm. 7.50 korona, keverékes, három hónapra, mind készpénzfizetés mellett.

Tengeri 300 mm. 5.45 korona, készpénzfizetés mellett.

Értéktőzsdé.

A mai előtőzsdé a tegnapi derout után némileg javult irányzattal nyílt meg. Később azonban több ingadozások után az értékek ismét esőkentek.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	646.25	—
Magyar hitelrészvény	—	652.50	—
Korona jaradék	—	92.90	—
Jelzálog hitelbank	—	447.50	—
Rimamurányi	—	675.	—
Leszámitolóbank	—	422.	—
Államvasut	—	658.	—
Déli vasut	—	102.	—
Városi villamos	—	295.	—
Közuti villamos	—	576.	—

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe

ajánljuk óriási áruházunkat, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu **női ruhák** és felöltők.

- Elegáns bál ruha ----- 10-15 frtig
- Francia selyem batisztruha ----- 8-12 .
- Elegáns selyem moiré ruha arany díszszel 25-30 .
- Alkalvi pongis ruha ----- 15-20 .
- Valódi angol szövet ruha ----- 15-30 .

- Elegáns utcai szövet ruhák ----- 10 frttól felj.
- Elegáns női paletot ----- 12-16 frtig
- Serpenti köpeny ----- 14 frt
- Porköpeny finom liszterből ----- 4-60 frt
- Tiszta selyem blous remek színek ----- 4-60 frt

- Ugyanaz dus aranydíszszel ----- 5-60 forint
- Serpentin-aljak szövetből ----- 3-50 frt. felj.
- Selyem-aljak ----- 7 frt és felj.
- Dupla széles ruhakelmék méterenkint 25 krtól feljebb.
- Francia batisztrók 36, 46, 60 kr., a legújabb színekben.
- Gyászruhakelmék dupla széles 36, 46, 60, 76 kr és 1 frt.

Nagyban és kicsinyben.

Gyászruhák 4 óra alatt készítettek.

Herczeg és Horvát

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1901. június 25.

NÉPSZINHÁZ.

San-Toy.

Kezdeté fél 8 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Csak párosan.

Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári Színház.

Aranyember.

Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia-Színház.

A föld körül.

Kezdeté fél 8 órakor.

Látszerészi és fényképező cikkek

HATSCHÉK MIKSA (ki 17 évig volt a Váci-utcában) most IV. ker., Eskü-ut 5. sz. a. Clo-tild-palotába, a Belvárosi kávéház mellé tette át üzlethelyiségét. Szemüveg v. orrszorító 1 frt-tól; ugyanezek jegecből 5 frttól feljebb, kitüntetett látcsók 4 frttól feljebb. Műszerek nagy választékban. Fényképező-gépek 75 kr., illetőleg 3 frttól feljebb. Fényképek főleg jelmezeképek és arcképek.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti czéghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányú sérvkötőit, haskötőit, egyenestartóit, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfűzőket, műlábakat és kezeket és minden a szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésnél kérem a test kör-méretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalú sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frt-tól 6 frtig, két oldalra 8 frttól 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különleges-ségeiben, tucsatja 1.20 krtól 6 frtig. Párisi év-spongya Saffeti-Sponges, tucsatja 4 frttól 6 frtig. Pessarium oclusivum méh-védő, hölgyeknek nélkülözhetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb diszkrétio mellett.

RADVANYI L.

sebészeti kötszer-gyáros

Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.

Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket.

BUTOR

kézpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban

Fuchs Bódognál

Budapest, József-körut 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fogak

2 forinttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása főlöszleges. Szájpadlás nélkül is Vidékiek 24 óra alatt kielégítettek.

Részletfizetésre is.

Kovács J. fogműterme,

Budapest, Károly-körut 9. II. em. 8. szám. (gróf Hadik palota.)

Található naponta reggel 9-től d. u. 5 ig.

A „Magyar Orvosi műszertár”

orthopaedial műintézetében

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 32 a. sz. alatt

(Rókus kórházzal szemben.)

SÉRVKÖTŐK.

Egyoldalú: 3, 4, 5, 6 frtért.

Kétoldalú: 6, 8, 10, 12 frtért

a legkülönböb kivitelben kaphatók. Műlábak, műkezek, műfűzők ferdennötteknek, egyenestartók, haskötők, göröserharisnyák stb. stb., mérték szerint jótállással kö-szítettek.

A betegápoláshoz szükséges összes cikkek, valódi francia óvr szer-különlegességek nagy választékban és jutányos árak mellett kaphatók.

Lekülsmere'es kiszolgálás.

Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vállalat.

Sándor gyere haza

minden meg van bocsájtvá, nem bántlak, dacára, hogy elkövetted azt a könnyelműséget, hogy másutt vásároltál cipőt, holott tudnod kellene, hogy Agulár mily előnyöket biztosít, mintha cipőért 1 évig jótáll, ingyen ad egy tégely gáz-kenőcsöt, mely mezakadályozza a bőr repedését. Nem tetsző cipőket visszavesz és a pénzt visszaadja. Vidékre minden csomagot portómentesen küld és csak 30 kr. számít. Inyen ad képes árjegyzéket, mértéknek pedig elég, ha papírlapra harisnyába állva a lábaltapot lerajzolod, remélem belátod hibádat.

Férfi víxbőr sima cipő, erős	3.-	Női zergebőr cugos v. tűzős	3.-
Férfi víxbetűtes, finom kiv.	3.20	Divatos barna fűzős cipő	3.-
Elegáns víx fűzőscipő	3.40	Zergebőr gombos, elegáns	3.50
Divatos barna bagarin fűzős	3.80	Selyem-lasztin, cugos	2.60
Elegáns szalonlak fűzős	4.-	Félcipő, barna vagy fekete	2.40
Párisi divat box-calw, föltűnő elegáns fűzős v. gombos	4.50	Párisi divat box-calw, fűzős v. gombos, feltűnő eleg.	4.-

Agulár Dávid fia

Budapest, Deák-tér 6. Király-utca sarok.

Vegyszerek, gyógyárak, kötszerek, pipere és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrása

KARISCHMAROFF A.

szerecsen drogeria BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 30. sz.

Butorozott

udvari szoba, külön lejárattal első emeleten Népszínház és Technologia közelében kiadó VIII., Népszínház-utca 18., I em. 16. ajtó.

Butoriparosok,

Nemes és Lengyel Budapest, IV., Keoske-méti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészítményű fa- és kárpitos munkákban.

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frttól különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utólr-hetetlen találmányom van, így javításokat és átalaki-tásokat is elfogadok, a hang javulásért és tartós-sáért kezességet vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.

Árjegyzékét bérmentve küld.

Csillárok

égszesz- és villamvilági-ásra egy jelentékeny gyá-ri raktár átvétele követ-keztében mélyen leszállí-tott árakon eladó.

Faragó Ferenc
Ándrássy-ut 46. Gyár-tca sarok. Ugyanott sze-relesek is olcsón fogad-tatnak el.

Lószőrmatrac

3 részű 15 kg. súlyban színváltból 14 forintért kapható, míg a készlet tart **Budapest, IV., Teréz-körút 36. sz. a.** kárpitósnál.

Kitűnő,

valódi székely konyha. Ebéd, vacsora 20 forint-ért, a **Fehérló szálló-da éttermében Ürmó-sinél, Kerepesi-ut.**

Butorozott

szoba, elegans, tágas, utcai, két ablakkal, külön előszobával és lépcsőházi bejárattal, a Kerepesi-ut és Erzsébet-körút közvet-len közelében. Kertész-utca 4. II. em. 6-dik ajtó sz. alatt azonnal kiadó. 6584

Zengora

Fischer-féle bécsi gyárt-mány teljesen jó karban, helyszűke miatt 100 fo-rintért eladó. Kertész-utca 4., II. em. 6. sz. alatt. 6584

Földbirtok

600-800 holdas, urilak és kellő gazdasági épüle-tekkel felszerelve, vala-mely vasut közelében ok-tóber elejére, megvételre kerestetik. Címmel szolgál a kiadóhivatal. 6585

Mentő

poloska-irtószer a leg-hatásosabb, nem hagy foltot, a poloskának, ugy minden rovarnak még a petéit is kiirtja. Ezen szer használata után sohasem lesz a lakásban, ugy a butorban sem poloska vagy féreg. Kapható 30, 40 kr és 1 frtos üvegekben, **Bettel-helm Zsigmond és Tsa.** Budapest, Cal-vin-tér 7.

Ugyes női ruhavar-rónó házhoz keres-tetik. Cím a kiadó-hi v atalban.

Magyarország leghírnevesebb ásvány-gyógyfor-rásai a

Bikszádi

gyógyt mint a drága Selters. A

Sztojka

azonos a karls-badival.

Bérlők: **Almer Lajos és Károly, Nagybánya.**

Háztulajdonosok figyelmébe.

Közigazgatási hivatalnok 3 szobás világos lakás ellenében házgondnoki, esetleg délutánonként el-vegezhető magántitkári, levelezői állást óhajt. Szi-ves ajánlatok a kiadóhi-vatalba kéretnek.

Elveszett

a cinkotai vicinális vas-uton egy duplafedélű arany női óra. A becsü-letes megtaláló kéretik, hogy azt e lap kiadóhi-vatala juttassa el, hol illő jutalomban részesül.

10 frtért

tanítók hölgyeket rajzol ni, varrni, szabni ke-zesség mellett.

Hoffmann Karola
műszabászi és varrotan-intézete

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 23.

Ki nappal el van foglalva z esti tanfolyamra jöhet. Ugyanott elegans ruhák ké-szítése is elvállaltatik.

Való-

di francia különle-gessége (gymai és halhólyag, összes női öv-szerek stb.) csakis **F. Berguerand** fiás leg-hírnevesebb párisi gyá-róstól legelőnyös bben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegy-kzé ingyen és bérmentve küldetik.

Butor.

Alig használt butorok rögtöni elköltözés miatt olcson eladó. Sándor-utca 38., földszint 10.

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: **Szüts és társánál,** Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Női ruhákat olcsón készit háznál és házon kívül **Léka József,** IX., Ferencz-tér 11., II. em. 25. Levelezőlap-meghívásra házhoz jövék. 7666

Eladom

200 m. holdas buzatermő földemet 5 1/2% mellett részletfizetéssel. Cím a kiadóhivatalnál. 7629

Zalamegye Szentpéterur-ban egy üzlethelyiség két szobás lakással, kamará-va, üzleti álmányokkal együtt eladó. Bővebbet Kiss Jánosnál Szentpé-terurban. 7626

Eladó telek, zentai vasuti állomáshoz közel, városához is közel, rakodó helyhez 40 méterre, min-denféle gyártelepnek, vagy kertészetre rendkívül al-kalmas 3111 négyszögöl föld, majd négy szegben 10 napig, 1600 frtért el-adó. Zenta 315. **Gyömrei János.** 7627

Kárpitós munkát

olcsón készit háznál és házon kívül **Unszvazky Nándor,** VIII. kerület Prá-ter-utca 66., III. 83. Le-velezőlap meghívásra ház-hoz jövék.

Jöjjenek hozzám,

ha elegans és tartós cipőket akar-nak vásárolni. Kizárólag saját gyártmányomat tartom, melyek tartósságáért jótállással szavatol-ok. Oriási választék, bámulatos olcsó árak mellett. Vidéki rendeléseket jobban esz-közlök, mintha az ille-tő személyesen vá-lasztotta volna.

Nem tet-szítőkész-séggel kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

- Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp 3.-
- Férfi vikszos betétes cipő, elegans kivitel 3.20
- Férfi vikszos előlfűzős cipő, gavallér forma 4.-
- Divatós barna vagy sárga bagaria, előlkapcsos 4.-
- Szalonalak, kezlyűbőrszár, fűzős vagy cugós 4.-
- Box Cal, borjubőr fűzős cipő 4.-
- Legujabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 3.00
- Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár 3.-
- Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.30
- Szalonalak, fűzős vagy cugós 3.50
- Divatós barna vagy sárga fűzős cipő 3.40
- Fekete vagy barna zerge félcipő 2.20
- Több száz divatos ábrakkal ellátott árjegyzékem, mér-tékvevési utasítással együtt ingyen és bérmentve. Mindenemű finom fekete és sárga kenőcsök.

Agulár Ede **BUDAPEST,** VII., Erzsébet-körút 6. A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni,

Magyar királyi államvasutak.

18664/901.

Pályázati hirdetmény.

A Győr állomáson levő fűtőházak fedelein al-kalmazandó felülvilágítók és szelelok előállí-tása körül teljesítendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hárde-tünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonat-kozó bővebbi adatok, valamint az ajánlati minta a pályázati feltételek, nemkülönben az egyezmény tervezete az alólírott üzletvezető-ség pályafentartási és építési osztályának hi-vatalos helyiségében (Külső Kerepesi-ut szem-ben a keleti p. udvarral) és győri osztálymér-nökségünknel (Győr 12. kir. város székháza) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánla-tok legkésőbb f. é. június hó 28-án déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség tiszárságánál nyujtandók be következő felirattal: „Ajánlat a győri fűtőházak fedeleinek átalakítására.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi június hó 27-ig déli 12 óráig 900 korona azaz kilencszáz korona készpénzben vagy állami le-tétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénz-tárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem ré-gibb árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta utján beküldendő aján-latok és bánatpénzek tértíveny mellett adan-dók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályáz-hatnak. Az ajánlatok között a szabad válasz-tási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest 1901 június hóban.

38139/901/C. II.

Hirdetmény.

(Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.)

Fenti forgalomban 1901. évi március hó 1-től érvényes II. rész 2. füzet 55. és 146. oldalán a győr-sopron-ebenfurti vasut kis-marton-Száravám állomásának neve „Szár-avám”-ra módosítatik.

Budapest, 1901. április 12-én.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbpárti üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Cimbalmozni és hangolni minden anya megtaníthatja a gyermekét az öntanulásra rendezett cimbalom isko-lából, melyet 4 kor. beküldése után bérmentve küld-öm meg

Varga Pál cimbalomgyártó

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 3.
Cimbalmokról képes nagy árjegyzéket pedig ingyen.

Legszébb alkalmi ajándék!

Kedvezmény

Gyönyörű kivittel!

MAGYARSÁG előfizetőinek.

A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába

egy fényképet küld,

5 forintért kap egy élelnagyságu

gyönyörű kivitelű **platin-arcképet** pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.

Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 frt 60 kr.

Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvéttel (Budapestben az átvételnél) lesz kiegyenlített.

Felülnő olcsóság!

MAGYARSÁG

Legalkalmasabb megjeletés!

Kiadóhivatala

Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.